



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

Stockholm, Gernandts Boktr.-Åkteb.

N:r 20 (178)

Fredagen den 15 maj 1891.

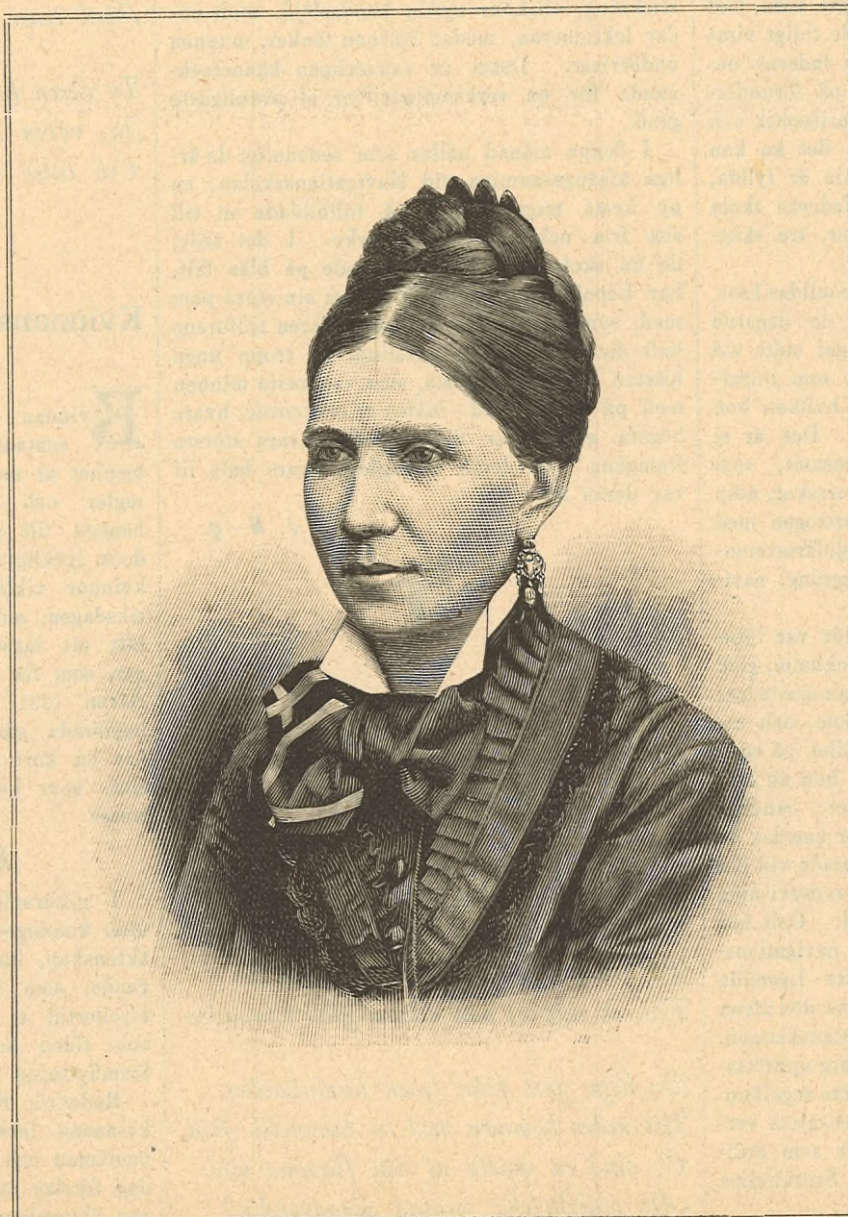
4:de årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 8:— Idun m. Modet. utan kol. pl. > 6: 50 Idun ensam..... > 4:—</p>	<p>Byrå: Hamngatan 16, 2½ tr. (midt för Kungsträdgården.) Prenumer. sker i landsorten å postanstalt, i Stockholm hos redaktion.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre. (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad total stafv. Utländska annonser 70 öre pr nonp.-rad.</p>
----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Leonilda Sjöström.

I våra hamnar råder nu vårens rörligaste lif. Bog vid bog sluter sig de hundratalens fartygens kedja, brokig af nya färger, kring kajer och stränder; de stora ångarnes svarta rök bolmar mot den ljusa himmelen; som ur väldiga strupar korsas deras signaler i gäll falsett, medan ångvinscharnes kedjor slamra och lossningens ifver sorlar på strand. Behändigt kila sig de små ångsluparne mellan jättebrödernas bukiga sidor, så tätt, att man tycker det vara ett under, att de ej krossas dem emellan som sköra nötskal. Och ute i strömmen, där afteckna sig på afstånd de förankrade segelfartygens smäckra rår mot södra bergens mossvägg, mot Djurgårdsskogens fond, förtonande just i den unga vårens jungfruligt veka färger...

För hvarje stockholmare är det ett gladt skådespel, detta hamnarnes rörliga lif, och jag är viss, min kära läsarinna, att äfven du gärna på din promenad förirrar dig ned till det brokiga vimlet vid Blasieholmskajen eller Skeppsbron, och att ditt hjärta klappar en smula fortare därvid. En



viss underlig längtan arbetar på att taga form och gestalt: det är flyttfågelnaturen, af hvilken vi alla hafva litet inom oss.

Du känner kanske till och med en viss afund mot den brunhyade kaptenen, där han står så trygg och bred på sitt kommandodäck — den lycklige, han får lemna landbacken och dess hvardagskvalm och flyga ut i vida världen! Ty när man är ung, då ha alla ens stämningar *vingar*. Själ kanske han tar det litet besinningsfullare och släpper af på poesien för en förständig navigation; ty det är icke den glada lek alltid, sjömannens yrke, som det synes oss landkrabbor i lugna hamnen, det vet du, kära läsarinna, så väl som jag.

Mycken kraft, mycket mod, mycken vaksamhet, mycken ihärdighet och stora, *verkligt stora kunskaper* krävas i våra dagar af Neptuni män. Och medan vi nu äro inne på det kapitlet, vill jag passa på tillfället att berätta dig om *en kvinna*, som i den svenska navigationskonstens annaler skrivit och ännu skrifer in sitt eget hedrande kapitel.

Den sista maj år 1886 öfverraskades vi stock-

Egna lidanden böra mana oss till lindrande af andras nöd.

SOPHIE.

holmare af en festlig anblick: samtliga i våra hamnar då vistande fartyg i högtidstoalett, brokiga, vajande flaggor och vimplar högt i topp! Den dagen fyllde Leonilda Sjöström femtio år, och det var henne hyllningen gällde.

Och det är blott några dagar sedan Iduns redaktion samtalade med en af vår handelsflottas mest framstående befälhafvare om vår plan, att nu i samband med sjöfartens våruppvaknande meddela våra läsarinnor Leonilda Sjöströms bild. Han mottog densamma med entusiasm, och hans ögon lyste, när han tryckte vår hand och sade: »Det finns nätt upp *en enda* bland hela vår flottas sjökaptener, som icke står i varmaste tacksamhetsskuld till henne och älskar och ärar hennes namn i troget minne!»

Leonilda Sjöström föddes i Stockholm den 31 maj 1836 af gammal sjömannafamilj; hennes fader, flaggskepparen vid kungl. flottan P. Sjöström, hade upprättat en privatskola för navigationselever, som var högeligen anlitad såsom kompletterande Navigationsskolans kurser. Den gamle sjömannens undervisningsmetoder hörde dock ej till de modernaste, och när år 1842 matematik infördes som obligatoriskt ämne vid navigationsexamina, stod han helt illa i stöpet: i detta nymodiga ämne saknade han alla insikter.

Den unga dottern, ännu blott ett barn, blef hans »räddande engel». Hon hade tidigt visat största begåfning och intresse för faderns undervisning; nu inlärde den lilla på förunderligt kort tid såväl geometri som aritmetik och algebra, och — så förunderligt det än kan klinga — hon var ännu icke tio år fyllda, när hon, den späda flickan, i faderns skola satt omgifven af sina första elever, tre skäggiga gamla sjökaptener.

År 1855 öfvertogs skolan af Leonildas bror, ingenjör Edvin Sjöström; sedan de dagarne har systemen som medlärarinnorna troget stått vid broderns sida allt intill hans död, som inträffade förlidne oktober, och efter hvilken hon nu allena sköter undervisningen. Det är ej de matematiska vetenskaperna ensamt, som denna sällsynt kunniga kvinna beherrsakar, utan hon är på det mångsidigaste förtrogen med alla de ämnen, som falla inom sjöfartsvetenskapens område, såsom skeppsbyggnad, navigation, astronomi m. m.

Under det kapten P. J. Högfeldt var förståndare för navigationsskolan i Stockholm, gick Leonilda en tid som elev darsammastädes; denna kurs afbröts dock af sjukdom, och utbildade hon sig sedan helt och hållet på egen hand. Vid sin privatskola verkar hon nu jämsides med det officiella läroverket; oändligt många, som af brist på plats, eller emedan de kommit försent, ej kunnat vinna inträde vid det senare, ha genom hennes nitiska undervisning drifvits fram till examen i rätt tid. Och när broderu Edvin vann anställning som navigationslärare vid navigationsskolan, skötte Leonilda under den långa sjukdomen före hans död äfven där för dennes räkning hela styrmansklassen.

Innan Sjökrigsskolan och Karlberg upprättades, anlätades äfvenså fröken Sjöström regelbundet af de unga officersämnen. Dessutom verkar hon sedan mer än ett tiotal år som ordinarie lärarinna i matematik vid Stockholms tekniska skola.

Det är en sällsynt intensiv och omfattande lärarinneverksamhet vi således här hafva inför oss — dessutom verkande på områden, så ovanliga för en kvinna. Huru är väl detta möjligt, fråga vi oss; huru räcka krafter, tid, intresse till för detta väldiga arbete?

Ja, huru! Ett brinnande nit för sin uppgift, en omsorg för sina elevers bästa, mer liflig mången gång än till och med deras egen, kännetecknade alltid Leonilda Sjöströms arbete. Det är icke blott genom de gedigna kunskaper, hon gaf åt generationer af svenske sjömän, hon så förvärfvat alla deras hjärtan. Det var under de mångfaldiga nätter, hon offrade, när på våren examensdagen nalkades, de timmar af välbehöflig söndagshvila, som hon satte till af ifver för sina elevers framgång, det var under de dagligen och stundligen återupprepade bevisen på hennes kärleksfulla omsorg och rent *personliga* intresse hon år från år byggde allt starkare och väldigare den mur af sympati och kärlek, med hvilken hon nu omgifves från hela vårt lands sjömannakår.

Och bredvid allt detta hufvudets arbete, som kanske kan synas en och annan, efter gammaldags åskådning, icke så särskildt »kvinligt», hinner hon dock utföra en massa vanligt kvinnoarbete. Hennes händer hvila aldrig; de äro i beständig rörelse med virkning, sömnad, stickning, allsköns nyttig handaslöjd, midt under lektionerna, medan hjärnan tänker, munnen undervisar. Detta är sannerligen kännetecknande för en verksamhetsifver af ovanligaste grad.

I denna månad hållas som sedvanligt de årliga afgangsexamina vid Navigationsskolan; en ny krets unga sjömän gå fullbildade ut till sitt fria och ansvarsfulla yrke. I det säde, de nu skola göra fruktbringande på blåa fält, har Leonilda Sjöström lika visst sin stora part med, som hon under de många åren tillföre haft det. Och åter innesluter en tropp unga hjärtan bland sina bästa, sina vackraste minnen med på lifvets färd: *bilden af en kvinna*, hvars högsta glädje var deras glädje, hvars största framgång var deras framgång, hvars hela lif var deras lif.

J. N—g.



Pingst.

Två sonetter af E. Geibel.

Tolkade af Fågel Blå.

I.

*Är jordens sköna pingstfest är för handen,
Då jublar vår, då tiga storm och strid;
På hvarje stam i denna glädjens tid
En ros slår ut med dunkel glöd i branden.*

*Du höge gäst från ljusa himlalanden,
Hit neder kommen med en himmelsk frid,
O, sänd en gnista af din flamma blid
Att vederkvicka sorgsna sångaranden!*

*Jag vet det väl: jag dig ej värdig är; —
Dock, efter dygd och rang du aldrig dömd,
Blott trogen kärlek kan dig fatta här.*

*För ödmjuk tro du aldrig bort dig gömde:
En fiskarhydda var ditt hjärta här,
Och ibland syndare du kalcken tömde.*

II.

*Förtona nu du sång, som bittert klagar,
Du sorgsna eko af min djupa smärta!
Nu stundar vår, nu komma solskensdagar,
Nu glöda rosorna i färger bjärta!*

*Förbytt äro vinterns stränga lagar;
Upp då till jubelsång, mitt sjuka hjärta!
Se, solen väcker lif i skog och hagar,
Och intet moln ses vårens himmel svärta!*

*All världens jubel genom rymden klingar;
Upp då, min sång, till lek på gyllne lyra,
Med toner ömsom vecka, ömsom pra!*

*Ty våren kommer nu på rägnbågsvingar,
Ja, våren nalkas till mitt sorgsna sinne,
Och tusen blommor spira fram därinne!*



Kvinnans intressen vid 1891 års riksdag.

Kvinnan saknar som bekant någon representant i svenska riksdagen, som i allmänhet är mera sammansatt efter statsrättsliga regler och konstitutionella grunder än med hänsyn till sociala förhållanden. Detta har dock lyckligtvis ej förhindrat, att flere för våra kvinnor viktiga frågor kommit på tal inom riksdagen, och att riksdagen äfven begagnat sin rätt att lagstifta och bevilja anslag i riktningar, som för kvinnan äro af vikt och betydelse. Äfven 1891 års riksdag har i detta afseende ingalunda gått spårlöst förbi, och vi lemna här en kort redogörelse för de riksdagens beslut, som kunna för Iduns publik hafva intresse.

Äktenskapsåldern.

I giftermålsbalken stadgas, att kvinna icke utan konungens särskilda medgifvande får ingå äktenskap, innan hon fyllt 15 år. Detta stadgande, som kvarstått från 1734 års lag, har emellertid ej utan skäl börjat anses olämpligt, och tiden har så småningom mognat för en framslytning af äktenskapsåldern.

Redaktör F. T. Borg, hvars verksamhet för kvinnans intressen vi förut haft tillfälle att omnämna och belysa, väckte vid 1890 års riksdag förslag om att för kvinnan liksom för mannen äktenskapsålder och myndighetsålder skulle

sammanfalla, d. v. s. att den lagligt lägsta åldern för ingående af äktenskap skulle vara 21 år. Denna reform ansågs dock alltför brådsktörtad och afslogs af riksdagen, men intresset för reformen, om också mindre långtgående, fanns kvar, och hr Borg uppmanades från flere håll att förnya motionen, ehuru något modifierad.

Den har också kommit fram vid innevarande års riksdag endast med den skilnaden, att hr B. nu föreslog äktenskapsåldern till 18 år. Att frågan i denna nya form hade sympati är alldeles påtagligt, men saken är viktig och fordrar noggrann utredning, innan den i lag bestämmes. Andra länders föredömen tala onekligen för en framflyttning af äktenskapsåldern, men till och med 18 år föreföll våra lagstiftare för mycket. I Frankrike är kvinnans äktenskapsålder 15 år, i Norge, Danmark och Tyskland 16. Vi svenskar torde i utveckling kunna anses närmast likställda med de tre senare landens invånare, hvilket faktum ger ytterligare skäl för en framflyttning af äktenskapsåldern.

Se vi på förhållandena inom vårt eget land, visa sig inga synnerliga hinder för en moderat framflyttning af kvinnans äktenskapsålder. Under tioårsperioden 1878-87 var det högsta antal äktenskap, ingångna af kvinnor mellan 15 och 16 år, 19, således ett rätt obetydligt antal, allra helst då man ser, att lägsta siffran för samma äktenskap är så låg som 5. Kvinnans äktenskap i åldern 16-17 år företer ej heller höga siffror. Högsta årliga siffran under samma tioårsperiod är 79, den lägsta 45. Erfarenheten synes sålunda visa, att det ej kan anses vara någon obillig eller allt för långt gående reform att låta 15- och 16-åriga kvinnor stanna utanför den åldersgräns, där lagen utan något särskildt tillstånd medgifver äktenskap.

Med 17-åringarne blir förhållandet något anorlunda. Taga vi de siffror, som utvisa antalet äktenskap, ingångna af 17-åriga kvinnor under den omnämnda tioårsperioden, är den högsta siffran 252, den lägsta 157, således i båda fallen rätt stora tal. Detta förhållande har gjort våra lagstiftare betänksamma; riksdagens lagutskott, som underkastat förslaget en förberedande behandling, synes luta åt den åsikten, att 17 år skulle vara lämpligt att bestämma såsom lägsta äktenskapsålder.

Men det är också gifvet, att denna viktiga fråga ej kan bedömas och afgöras endast på grund af jämförelser med andra land eller genom några statistiska beräkningar. Riksdagen har därför utan tvifvel handlat klokt, då den i stället för att direkt bifalla förslaget, anmodat regeringen att låta utreda de omständigheter, som inverka på bedömandet af en framflyttning af äktenskapsåldern, och sedan framlägga ett förslag i detta afseende för riksdagen.

Den viktiga frågan om framflyttning af kvinnans äktenskapsålder ligger nu hos regeringen, och vi kunna sålunda till 1892 års riksdag förvänta en framställning i detta ämne.

I sammanhang med denna fråga står frågan om införande af

civiläktenskap

denna liksom föregående år förelagd riksdagen till afgörande af hr Waldenström. Hr Waldenström hade velat likställa den civila och den kyrkliga vigseln, så att svenska kyrkans medlemmar skulle ega tillfälle att välja sättet för ingående af äktenskap. Frågan har visserligen för denna riksdag förfallit genom Första kammarens afslag, men såsom ett ingalunda betydelselöst tidens tecken torde man få be-

trakta Andra kammarens beslut att godkänna motionärens förslag. Detta är, så vidt vi kunna erinra oss, första gången, som andra kammaren ger sitt bifall till civiläktenskapets införande såsom lika gällande och lika betydande med det kyrkliga äktenskapet. Beslutet fattades med en rätt ansenlig röstmajoritet och man kan därpå taga för gifvet, att frågan ett annat år återkommer. Troligen kommer frågan att under en längre tid blifva stående på riksdagens program, så mycket mera som ett definitivt afgörande nog låter vänta på sig.

Till samma kategori hör äfven den af redaktör Borg på tal brakta frågan om

äktenskapsskillnad

under vissa förhållanden. Hr Borg hade föreslagit, att fattigvårdsstyrelsen skulle ega rätt med makans samtycke begära skilsmässa, om det nämligen visade sig att mannen i följd af lättja, dryckenskaper eller andra laster vägrade att försörja hustru och barn. Den vackra tanke, som låg till grund för denna framställning, hade ej fått ett fullt praktiskt uttryck i motionen, och härpå kom det sig, att båda kamrarna afslog det framställda förslaget.

Familjens och uppfostrarinnans förhållanden beröras äfven af det förslag Första kammaren antagit i syfte att motverka katolikernas propaganda inom vårt land särskildt genom förebyggande af

samvetstvång

från själasörjares och vigselförrättares sida. Förslaget riktar sig särskildt mot de förbindelser, som i äktenskap mellan makar, där den ene tillhör svenska kyrkan, den andra något främmande trossamfund, pläga före eller efter äktenskapet afgifvas rörande barnens trosbekännelse. Första kammaren vill, att dylika förpliktelse skola anses kraflösa, och att presten skall vara förbjuden att begära eller mottaga dylika förbindelser. Kammaren har därjämte beslutat, att barn af dylika s. k. blandade äktenskap skola uppfostras i evangelisk-lutherska läran, för den händelse makarne ej kunna enas, om hvilket trossamfund barnen skola tillhöra. Frågan har dock ännu ej förevarit i Andra kammaren, men man kan taga för gifvet, att denna kammarens starka obenägenhet för restriktioner särskildt i den kyrkliga lagstiftningen skall komma hela förslaget på fall. — Kvinnans

politiska rättigheter

hafva endast undantagsvis och liksom i förbigående kommit på tal vid 1891 års riksdag. Men antydningar och uppslag till reformer i denna fråga hafva ej saknats. Vid rösträttsdebatten i första kammaren erinrade en talare om att en utvidgning af rösträtten konsekvent borde medföra politisk rösträtt äfven åt kvinnan. Förslagsställaren i rösträttsfrågan hr Mankell var ingalunda obenägen för att medgifva kvinnan rösträtt, ehuru han »ej ännu» ville framkomma med något förslag härom. Den, som gick längst i detta afseende, var hr Hedin, som formulerade ett bestämdt förslag att förskaffa kvinnan politisk rösträtt genom att i en grundlagsparagraf utbyta ordet »man» mot »person». Gent emot de många olika intressen, som under debatten om rösträttsfrågan gjorde sig gällande, maktade detta förslag ej hålla sig uppe. Det blef knappt nog omnämndt i debatten och begrofs sålunda »ärliga, men i tysthet». De anförda fakta visa dock, att frågan om kvinnans rösträtt saknar hvarken målsmän eller anhängare inom svenska riksdagen.

Ett gifvet resultat.

Skiss för Idun af Dolly Roon.

(Forts. o. slut fr. föreg. n.r.)

Hon blef afbruten uti sina funderingar utaf Werenius, som uti sin ordning också anställt själfbetraktelser och härigenom kommit till det resultat, att som det i allmänhet ej hände sig hvarje dag, att man satt bredvid en ung dam uti en hög jaktvagn, så var det bäst att taga tillfället i akt; härmed uppeldade han sitt mod, tills det kom under högttryck.

»Fröken Bella», sade han sakta, »jag har något, om hvilket jag skulle vilja fråga, och — — —»

Bella såg på honom och förstod, hvad som komma skulle. Nu hade hon visserligen ögonblicket förut tänkt på möjligheten att gifta sig med honom så där uti en obestämd, aflägsen framtid, men detta kom för brådsktört, och när därtill hennes ögon föllo på Claes' rygg, var det förbi med hennes kallblodiga beslutssamhet; alltså sade hon med ett misslyckadt försök till skämt: »härads höfding, man bör alldrig vara frågvis.»

»Ja, men det är något af högsta vikt» fortfor han med otydlig stämma, »och jag fruktar, att ni, min fröken — — —»

»Härads höfding, jag ber er, fortsätt ej, det vore förgäfvat. Jag skulle ej gifva er det svar, som ni synes önska.» Hon lade sin hand på hans arm och såg bedjande på honom.

Var det månen, som just frambröt ur några moln, eller hvad var det, som gjorde honom så blek?

Han böjde sig ned och kysste vördnadsfullt hennes hand och sade med skälvande röst: »gifves ej något hopp för mig således?»

Hvad var det, som dref henne till att svara nej i stället för ja?

I detsamma stannade vagnen framför trappan, och man åtskiljdes i förstugan.

»Godnatt fröken Järnfält», sade Werenius ceremoniöst, tilläggande sakta: »må Gud välsigna er, Bella». Därpå förklarade han, att han i följd af erhållna bref måste återvända till hufvudstaden tidigt påföljande morgon samt tackade för den angenäma tid, som han tillbringat på Värnas.

»Hör du, Claes», sade Clara till sin man, då de blifvit ensamma, »där ser du följden af dina intriger. Werenius är verkligen förälskad i Bella, har friat i kväll och naturligtvis fått korgen.»

»Huru vet du det?» frågade Claes, som visste, att damerna ej hunnit vexla ett ord med hvarandra, eftersom Bella genast gått upp till sina rum.

»Du är en gås, Claes», svarade Clara öfverlägset, »och därtill en blind gås!»

När Bella uppkommit på sina rum afskedade hon sin kammarjungfru och slog sig ned på en chaiselongue för att öfvertänka aftonens händelser.

Hon hade tänkt länge och väl samt slutligen funnit den hjältomodiga utvägen att taga sig en riktigt grundligt hjärtligtandande gråtstund, emedan hon tyckte det egentligen vara synd, dels om Werenius, som hon värderade, och dels om sig själf, som varit nödsakad att göra honom sorg. Det var nu alltihop Claes' fel och besannade det gamla ordspråket, att slakten är värst o. s. v. Den kvinliga logiken är i sanning högst besynnerlig!

Vete Gud, huru länge hon skulle kunnat ännu pågå med detta själfplågeri, om hon ej afbrutits, genom att en blixtpötsligen upp-

lyste hennes rum och en åskknall följde tätt därpå.

Var det något för hvilket Bella var rädd, så var det för åska, och att kasta en sja över sin hvita cachemirsnattrock och rusa på dörren för att ila till salongen, var en sekunds verk.

Hon fann där Clara, som redan för en stund sedan förmärkt åskvädet och i följd häraf ej gått till hvila, utan satt sig att läsa. Järnfält och Werenius hade skyndat ut för att tillse, att sprutorna voro i beredskap och allt folk uppe.

Åskvädet blef allt starkare, och damerna började att känna sig mycket nervösa, då lyckligtvis Werenius, skickad af Claes, kom in för att lugna dem. Bella kröp upp i ett sofhörn och tillslöt ögonen för att slippa se blixterne. Clara gick in till barnen, och Werenius stod tigande i fönstret och blickade ut.

Plötsligen skakades hela byggnaden af en våldsam skräll, huset darrade i sina grundvalar. Werenius rusade ut och såg, att blixten antändt stallet, ur hvars tak lågorna redan slogo ut. Han ropade till Clara, som äfven störtat ut, att stallet visserligen brann, men att ingen fara vore för själva hufvudbyggnaden, då vinden låg åt motsatt håll. Han skyndade in uti den brinnande byggnaden och fann där Järnfält och några drängar i färd med att utföra de af rädsla alldeles vilda hästarne. Lyckligtvis började ett häftigt regn att falla, och efter en stund var man herre öfver elden, hvars framfart sprutorna i förening med regnet lyckats hämma. Hästarne fingo placeras på ridbanan, och vakter utsattes vid det rykande brandstället.

Herrarne skyndade därefter in, sotiga och våta som de voro, för att öfvertyga damerna, att all fara vore öfverstånden och åskvädet snart alldeles förbi, samt funno dem halft medvetlösa af skräck.

Järnfält tvang dem att nedsvälja ett skedblad kognac och försäkrade, att skadan ej var stor, då stallbyggnaden var assurerad samt hästarne räddade, »och således», tillade han skämtande, »när jag kan taga det lugnt, kunnen I väl göra sammaledes!»

»Hvad fattas härads höfving Werenius?» frågade Bella plötsligen. Werenius satt uti en länstol med bleka drag och sammanbitna tänder.

»Jag har skadat mig något i högra armen, men det är alldeles ingenting», frampressade han, hvarpå han sjönk afdånad ned på mattan. Alla störtade fram, och man fann, att hans högra arm blifvit illa bränd, och att glasskärfvor inträngt uti brännsåren.

Järnfält ilade efter kalkliniment och Clara efter lioner till kompresser. Bella bemödade sig förgäfvat att återkalla honom till lif. Till slut uti sin ångest och förtviflan visste hon ej annat råd än att med sina varma, friska läppar trycka en kyss på hans kind. Detta måtte vara ett utmärkt medel att återföra afdånade personer till sans, ty Werenius uppslog ögonen och hviskade: »drömmer jag?» I detsamma återkom Järnfält och hans hustru med förbandsartiklar samt funno då Bella sysslade vid ett bord och Werenius i halfsittande ställning ännu på golfvet, seende, trots sina brännskador, helt kry ut.

* * *

»Fröken Bella», sade Werenius några dagar senare, »i morgon är jag så pass återställd, att jag måste resa, men det gifves en sak, som jag dessförinnan gärna skulle vilja hafva förklarad. Jag hade en dröm, då jag låg afdånad på golfvet; kan ni upplysa mig om, hvad

den betydde, eller var det måhända ej en dröm, utan en verklighet?»

»Man bör aldrig fästa sig vid drömmar», förklarade Bella med bestämdhet, »och dessutom vet jag ju ej, hvad drömmen handlade om», tillade hon med ett sannt dödsförakt.

»Jag tyckte, att någon andades en kyss på min kind.»

»Kyssten betyder i allmänhet falska vänner», upplyste Bella och undvek hans blick.

»Bella, plåga mig ej med denna förfärliga ovisshet, säg mig, jag bönfäller, jag ber er därom, var det dröm eller verklighet?»

Högtärade läsarinor, betäckten edra rodnande anleten och beklagen den stackars Bellas brist på kvilighet, ty veten I hvad hon gjorde?

»Bella!»

»Arvid!»

* * *

»Hör du Clara», sade Claes Järnfält en tid därefter, »det där partiet är ändå min förtjänst.»

»Din?» inföll Clara skrattande. »När skolen I män upphöra att vara egenkära? Nej du, din förmåga räckte ej till, eftersom det behöfdes både blix och dunder för att göra slag i saken!»



I forna dagar.

Strödda blad ur minnets album, samlade af Mathilda Langlet.

8.

»Sköna Helène.»

Hon hade nog också ett annat namn — hon kallades »mamsell Nyberg», — men i dopet hade hon fått namnet Helène, antagligen efter någon förnäm fröken, ty hennes far hade varit »hofmästare» hos en minister och konungagunstling. Han var länge sedan död, och den ovanliga skönhet, som föranledt dotterns tillnamn, hade också förbleknat. De fina dragen hade blifvit skarpa, och en viss bitterhet lästes kring de numera något tunna läpparne. Men ännu kunde man ganska tydligt se, att det ansikte, som blickade fram ur den ofantliga »rottingshatten» af gul nankin, »i ungdomens vår» helt visst gifvit egarrinnan full rätt till den benämning, som nu blott brukades bakom hennes rygg och i litet satirisk bemärkelse.

Ty hon hade icke många vänner. Hennes tunga var skarp och hennes stolthet stor. Hon ansåg sig stå betydligt öfver lotsar och fiskare med deras familjer, men hon kom dock icke in i »den högre societeten», ty rangskilnaden var den tiden vida mera utpräglad än nu. Hennes umgänge blef således betydligt inskränkt, och ej ens i prestgården var hon gärna sedd — den unga prestfrun var ordentligt rädd för henne. Men hon höll sig lika rak ändå, spatserade med värdiga och gravitetiska steg i de branta backarne och helsade nådigt, som en furstinna, på både höga och låga.

En syster hade hon ock, några år äldre, ful och anspråkslös, som alltid höll sig i skuggan — i den grad, att man knappast ens visste hennes namn. Hon gick i »sköna Helènes» aflagda kläder, visade sig sällan ute, höll det lilla hemmet pyntadt och fint som ett dockskåp och biträdde vid expedierandet af mindre förmånliga kunder.

»Sköna Helène» dref nämligen handel. Det

vill säga — hon hade hvarken handelsrättigheter eller butik. Det skulle för öfrigt på den tiden ansetts alldeles otillbörligt. Hela handelslagret inrymdes i ett stort hvitt skänkskåp, som i hennes lilla helgdagsrum upptog hela väggen mellan dörren och kakelugnen. Den ena sidan af skåpet var inredd med stora och små lådor; i den andra fanns ett stort mellanrum mellan öfre och nedre lådorna. Där stodo sockertoppen och sirapskrukan i broderlig sänja med såpkaggen och blanksmörjebuteljen. Och större förräder än dessa behöfdes ej.

Aldrig glömde Tinnie den viktiga stund, då hon, sjuårig, blyg, tillbörligt putsad och strängt förmanad att niga och säga: »Mamma helsar och ber att få köpa för sex styfver blånelse» inträdde i helgedomen, där det stora skåpet stod. Ena handen höll hon hårdt hopknuten om den stora kopparslanten, på hvilken stod att läsa: »2 skillingar banko», och den andra framräckte hon litet tafatt till helsning. Mamsell Nyberg var nådig och vänlig, och den lilla hemtade mod och såg sig omkring. Solen lyste klart i genom fönstret i det låga rummet, där hjälkarne i det hvitlimmade taket voro synliga. I fönstret stod en myrten och en »geranium» — den bladrika växten med de små ljusröda blommorna, som sedan utträngdes af sina förnämare kusiner, pelargonierna. Stolarne hade gulrandiga öfverdrag och den oundgängliga »uppbäddade» sängen ett bländande hvitt täcke. På byrån med sin hvita duk stod den oundvikliga gröna papegojan och gula katten i gips, de feniciska snäckorna och vaserna med brasilianska fjäderblommor, medan ur bibeln, som jämte psalmboken också hade sin plats där, stack fram den till bokmärke brukade påfågelsfjädern.

Men nu slogos skåpdörrarne upp, och Tinnies ögon och tankar fingo en annan riktning. Än i dag kan hon minnas den heliga rysning, som grep henne, då nu en stark doft af kryddor, blandad med såpa och tvål slog emot henne. Hvilka skatter doldes ej därinne i dessa hemlighetsfullt tillslutna lådor! Lyckligtvis kom mamsell Nyberg ej så noga ihåg, hvar hon hade »blåelsen», hvilket gjorde, att hon drog ut flere lådor, om hvilkas innehåll Tinnie således fick en liten aning. I en låda lyste brokiga silkesdockor, i en annan »sidenkantband» i flere färger, i en tredje låga »treskillings» runda nystan af hvit bomullstråd o. s. v. Slutligen drogs den rätta lådan upp, ett par bitar af en blå substans — såg ut som lös, ljusblå krita — inlades i papper och anförtroddes åt Tinnie, som i utbyte mot sin stora kopparslant erhöi en mindre med stämpeln: 1 skilling banco.

När allt detta var ordnad, neg Tinnie efter befallning och sade adjö. Men hunnen till dörren påminde hon sig något, vände om, trippade fram, neg återigen och såg med stora, klara barnaögon upp på »sköna Helène».

»Tack, snälla mamsell Nyberg!»

»Nå, det var en liten artig flicka!» sade mamsell Nyberg, synbarligen blid. »Jag skall följa dig ut och hjälpa dig med grinden — klinkan är så hård,» tillade hon.

Den lilla neg och tackade än en gång vid grinden, och Helène stod och såg efter henne, där hon försiktigt trippade bort med sitt lilla paket.

Hon stod där ännu några ögonblick, och det kom öfver henne en underlig känsla. Tjugu, trettio år veke bort som en dimma. Hon stod en solig sommarmorgon, som nu, vid grinden och såg utåt sjön, men i stället

för den urblekta sjalen och bomullsklädnin-
gen, bar hon sin ljusa *indiëne*, af det fina
storblossiga tyget, med vid handleden trånga,
men uppåt axlarna oerhördt vida ärmar,
kort i lifvet och kort i kjolen, så att de nya
skorna med »korsband» öfver vristen voro
väl synliga. I stället för den gula hatten,
bar hon i det högt upplagda mörka håret en
ofantlig kam och ett par stora bandrosor.

Ty det var söndag, och främmande vän-
tades, och det var just de främmande, hon
stod och såg efter.

Men på andra sidan om staketet, med ar-
marne stödjande sig mot den höga grindstol-
pen, stod en ung man med blanklädershatt
på det ljuslockiga hufvudet och en brokig
sidenhalsduk löst knuten kring den solbrända
halsen. Han såg upprörd ut.

»Tala aldrig om det, Gustaf,» sade hon.
»Du vet, att föräldrarna aldrig skulle vara
med om det; och för resten,» tillade hon med
en knyck på den fina nacken, »är jag inte
säker på, att jag just har lust att i hela min
tid sitta i lotsstugan därute på udden.»

»Stugan är bra,» svarade han med en viss
häftighet, »och du har inte sett något fel på
hennes förut, heller. Men allt sedan den där
skrifvar-slanken kom hit, så har du fått an-
dra ögon att se med.»

»Åh, det vet jag visst! För resten är jag
inte bunden vid någon, utan gör, som jag
vill, det kan jag säga dig.»

»Nej, du aktar dig nog för det! Du skall
väl göra mig lika galen som Dahlströms
Kalle och Per Eriks gosse och allihop de
andra. Men du höll mig kär, innan den
där fine herrn kom, det gjorde du! Det kan
du inte neka till.»

Hon rodnade starkt och det såg ut, som
om hon höll på att få tårar i ögonen. Hade
han ingenting sagt, skulle kanske mycket
varit annorlunda. Men han kunde ej låta
bli att göra henne förebräelser.

»Men, du är ju sådan, att så fort du får
se någon ny, så vill du, att den skall krusa
och kurtisera och springa benen af sig för
din skull! Och nu är det, förstas, för den
där slanthärfvelns räkning, som du styrt ut
dig så här fin! Men det tör hända, att du
har ingenting för det, han kan rätt så snart
narra dig, han, som en annan, och det vore
inte för mycket — för du har själf narrat
så många.»

Nu var hon alldeles blek, och hennes röst
ljöd främmande och besynnerlig i hennes
egna öron, då hon, utan att se upp, frågade:

»Är det slut nu? Eller är det något
mera?»

»Ja, Helène,» utbrast han häftigt, »det är
något mera! Jag står inte längre ut med
det här — det måste bli ett slut — du får
säga ifrån, om du vill ha en ärlig gosse,
som blir dig trogen i nöd och lust, eller en
spelevink till herreman, som går här och
krumbuktar så länge det roar honom, och se-
dan ger dig på båten!»

»Nu?» frågade hon med en trotsig blick.
»Fordrar du svar nu?»

»Ja,» skrek han till och slog sin knutna
hand i grindstolpen, »nu i detta ögonblick
skall du välja mellan honom och mig!»

»Skall jag?» upprepade hon förnärnad.
»Då väljer jag — icke dig!»

Hon hade väntat sig stormande böner och
förebräelser, men han sade icke ett ord. Han
blef mycket blek och vände bort hufvudet.
Men efter ett par ögonblick sade han med
underlig pressad röst:

»Jag förstår: du väljer honom. Men kom

Förbiskymtande skuggor

ur förra seklets kvinnovärld.

För Idun

af

Birger Schöldström.

I.

Sveriges första boktryckarinna

föreställde Idun i fjol för sin läsekrets —
fru *Louise Flodin*, f. *Söderqvist*; men det må
väl märkas, att hon varit den första svenska
kvinna, som ogift satt sig i spetsen för ett
boktryckeri. Hon har i den svenska andliga
odlingens historia haft mer än en föregån-
gerska, hvilken såsom myndig enka öfver-
tagit tryckeriaffär. Den första, förnämsta och
på sin tid mest kända af dessa praktiska
svenska kvinnor var



Elsa Fougt.

Hennes lifs öden erbjuda ingenting af hvad
man — tämligen enfaldigt ibland — brukar
kalla »romantiskt». Hon var dotter af den
framstående boktryckaren Momma i Stock-
holm och blef vid 18 års ålder gift med in-
nehafvaren af Kongl. boktryckeriet, sekre-
tären i Bergskollegium Henrik Fougt, den
förste på sin tid i sitt yrke och äfven den
förste svenske boktryckare, som erhöi Vas-
orden (af Gustaf III och redan 1774). Då
han 1782 afiödt, öfvertog enkan Kongl. bok-
tryckeriet och förestod det i många år, »med
ovanlig skicklighet», intygat det. Elsa Fougt
skildras såsom »ett vittert och ansedt frun-
timmer», och af hennes hand har man tryckt
åminnelseal, hållna i Amaranterorden öfver
fruarna Schröderheim och Theel. Hennes
dödsår uppgifves 1815, men detta är orätt,
ty hon lefde till strax efter 1826.

Det silhuettporträtt af Elsa Fougt, hvaraf
vi här ofvan meddela en afbildning, eges af
hennes dotterdotter, kapt. J. E. Hagdahl
i Stockholm, den bekante konstsammlaren och
mecenaten.



ihåg, hvad jag nu säger: du får honom al-
drig! Han reser härifrån och kommer aldrig
tillbaka. Men jag — jag skall komma igen,
ty jag vill se dig, när ditt stolta sinne är
förkrossadt och din trotsiga nacke är böjd!»

Och så var han borta. Och det gick, som
han spådde. Den sprättige »skrifvaren» fick
Helènes ja och föräldrarnes förtjusta bifall
och reste med ett guldhjärta i en svart snodd
om halsen såsom underpant på hennes tro, i
utbyte hvaremot han gifvit henne ett par ör-
hängen med ametister, som sedermera befun-

nos vara oäkta. Han reste och kom aldrig
åter. Jo — en gång kom han, på väg till
utlandet med sin rika brud, då han med
vänlig nedlåtenhet helsade på »lilla Helène»
och talade om, huru han »i unga dagar» till-
bringade många trefliga stunder tillsam-
mans med — hennes far.

Den andre — han kom däremot aldrig
tillbaka.

Något varmt droppade ned på mamsell
Nybergs hand, där hon ännu stod kvar vid
grinden. Hon for upp, strök med afviga
handen öfver ögonen och såg sig omkring —
huru länge hade hon stått där? Hvad hade
kommit öfver henne? Hvad var det, som
fört hennes tankar tillbaka till detta, som
hon i sitt stolta sinne så länge hållit gömdt
och doldt?

Ah, det var de där ögonen, de blåa klara,
oskyldiga ögonen!

Ty just sådana ögon, sådana blåa ärliga
barnafromma ögon hade han, den trohjärtade
»gossen», som för hennes skull for till främ-
mande land och »kom aldrig mera igen». Hvarför
skulle han också vara så häftig? Och hvarför
skulle hon vara så stolt? Ack det finnes så
månet »hvarför» här i lifvet, som man aldrig
får svar på!

Icke heller visste Tinnie, hvarför mamsell
Nyberg alltid nickade så vänligt åt henne,
och när den lilla kom för att göra sina små
uppköp, drog ut själfva russinlådan och gaf
»på köpet» fem, sex russin, och det inte af
de torraste och minsta, heller!



Om hem och skola.

Behjärtansvärda äro i sanning de ord, som
under märket I. K. i ett af Iduns se-
naste nummer förekomma.

Detta isynnerhet med afseende på de egen-
skaper, som borde tillkomma en ung flicka,
den där af en eller annan anledning söker
sig ut ur hemmet.

Att en sådan flicka framför andra kun-
skaper behöfver ega insikt uti klädsömnad,
lappning, lagning, stoppning, omtalas, på
samma gång som nyttan och nödvändigheten
af skolor, där sådana kunskaper kunna för-
värfvas, framhållas.

Klokt och präktigt och bra sagdt allt-
sammans!

Men, *utom* dessa egentliga skolor, skulle
man kunna förorda ett oändligt antal små-
skolor — skolor i *hemmen*.

Inom familjerna frågas numera lika ofta:
Hvad skall *hon*, dottern, bli — som hvad
skall han, sonen, blifva?

Mer och mer gör sig den kloka åsikten
gällande, att äfven flickor böra få följa sin
kallelse och »*blifva något*» — och huru skulle
man utan att söka upplysning »*utifrån*» kunna
lyckas häruti.

Ifrån sina mer eller mindre goda hem, i
staden eller på landet, strömma unga flickor
till de undervisningsanstalter, som skola göra
dem kompetenta att följa dessa sina visade
anlag. Och skolor finnas för hvart sådant
anlag. För att nu inte tala om sådana, och
de äro legio, där de så kallade intellektuella
anlagen odlas, utvecklas eller *inympas*, finnas
andra, snart i lika stort antal, till gagn för
de praktiska anlagen. Alltifrån de storar-
tade praktiska arbetsskolorna, besökta af hun-
dradetal af elever, till hushållsskolor, väf-

skolor, handarbetskolor och snart till nödvändiga stopp- och lappningskolor.

De enklaste arbeten skola inhemtas i skolor — med fullkomligt förbiseende utaf, att en stor del af hvad i sistnämnda skolor inhemtas skulle och borde kunna bibringas den unga flickan eller dottern inom hennes eget hem.

Frihet är tidens lösen. — Religionsfrihet, tankefrihet, själfbestämmelserätt. — Något tvång förekommer ej under någon annan form än — skoltvång. Det tvånget eger ännu bestånd — och se där orsaken till, att sådana ringaktade sysselsättningar som de i Idun omnämnda, strumpstoppning etc., förutsättas kunna inhemtas i en skola.

Men hvarför i alla goda penaters namn kunna ej nu, som förr, enkla praktiska sysselsättningar inläras i hemmen!

Det är ej bristande arbetsförmåga hos det uppväxande släktet, som synes mera fysiskt starkt och kraftigt utveckladt än möjligen ett föregående. Det är moralen, som är slappare. Vördnaden, *lydnaden* för de äldres åsikter, önsknings eller befallningar är borta inom de flesta hem.

Hvarför kan ej den unga, ur skolåldern komna flickan tillhållas att, om hon ock måste gå igenom en kurs i klädsömnad, dock själf vända, ändra, lappa och laga sina kläder, däruti inbegripet sina strumpor och handskar. Hon kan, om hon ej är alltför omöjlig, vänja sig vid att sätta ihop sina hattar samt klippa till och sy linnesömnad. Men hon får, och bör, foga sig uti att med samma tålmod och undergifvenhet ta emot en tillrättavinsning af sin egen mor, eller den som inom hemmet föreställer en moder, som hon i skolan skulle göra det gent emot en lärarinna, och i hemmet visa lika mycken ihärdighet och vilja att lära som i skolan. Unga flickor — om I vissten, hvilken välsignelse, hvilken glädje I kunden vara för edra hem, då skullen I ej så lättvindigt lemna dem för att följa en kallelse, som, om den är verklig, då bör följas och utvecklas i yrkesskola, men som i alla händelser har gagn utaf praktiska förstudier inom hemmet, utan hvilka ej de lysande resultat, åtminstone ej i ekonomiskt hänseende, ernås, som annars kunde blifva fallet.

Betänk, hvad som i en framtid på den för embete, affär eller annat yrke danade kvinnans inkomster kommer att afdragas, då, medan hon »verkar i sin kallelse», modister, sömmerskor (för att nu ej tala om tvätterskor, lappsömmerskor, betjäning för rum och anskaffande af lifsförnödenheter) måste tilltvinga sig en stor del af den inkomst, som den yrkesdugliga inhöstat, och som kanske för denna, sedan alla sådana afdrag äro gjorda, ej lemnar större öfverskott, än hvad hemmets unga flickor af förståndiga föräldrar kunde erhålla i månadspenning. Och medan vi äro inne på det kapitlet, vore ej skäl att föräldrar, mer allmänt än som sker, till den vuxna dottern lemnade någon, om än ytterst liten, men bestämd summa, för att den unga flickan med dessa månadspengar skulle kunna bestrida någon detalj af sin toalett, ha något att röra sig med, ha rätt att förfoga öfver. Det är just denna brist, som tvingar så många unga flickor ur hemmen.

En snäll, präktig flicka, och unga flickor äro för det mesta snälla, om man tar dem rätt, vill gärna göra gagn inom hemmet. Och hvilken besparing för hemmet att få ha eder hemma! Hvilken harmoni, hvilken prydlighet, I kunnen skapa.

Bladväxter, blommor, rosor — de ta tid att sköta — men hvilket behag medföra de

ej. Jag vill säga er en sak! — Människor kunna i en framtid visa sig otacksamma emot er — mycket! — Blommor — ja äfven djur — *aldrig!*

Egnen er åt blommorna, och de skola inom hemmen rikligen löna eder.

Putsa, damma, håll fint hemma, lika väl som ni borta, för liten eller ingen lön, skulle göra det! Lappa, laga! Om se'n edra vänner eller — lika godt hvem, komma att säga: »Förskräckligt — där går hon den stackars flickan hemma och gör ingenting. Förfärligt, att hon inte får lära något, hon är i den åldern, att hon borde betala för sig hemma». Så tänk: »Vännerna» se mig icke, de veta intet, men jag vet, att genom flit, villighet, tålmod och aktgifvande på de minas önsknings inom hemmet, genom att verkställa, hvad där blir mig ålagdt, med ordning och vilja att lyckas, skall jag vinna rik kunskap och *välsignelse* och ej i framtiden sakna det bröd, som jag, hvilken eger ett, om än aldrig så enkelt hem, som yrkesskolbildad platssökande kanske beröfvar en af de tusendetal af olyckliga unga kvinnor, som sakna ett dylikt hem, och som därför *tvingas att i skolor rikta sina anlag och förvärfva kunskaper i äfven de enklaste sysslor. Kunskaper, hvilka dessa hemlösa sedan måste använda för sitt, mången gång tungt förvärfvade lifsuppehälle.*

Laura Fitinghoff.



Redovisning för insamlingen till Iduns skollofskoloni.

(Forts.)

Transport 280: 85. Nyinflutna medel: F. E. B. 1: —; Onämnd, Stockholm 1: —; Kr. H. 2: —; L. M. 1: 20; Onämnd 1: —; D. E. 5: —; »Några strån till stacken» 23: 50; Tre små syskon, Forsmark 20: —; Wara och Hageka 6: —; Maria J., Norrköping —: 50; Signe, Göteborg 1: —; Onämnd, Kilanda —: 50; Onämnd —: 50; H. Öhring, Västerby 1: —; Fru Runnström, Stockholm 2: —; A. Norberg 1: —; Rosa 3: —; 5 syskon i Östersund 5: —; Einars minne 10: —; Herbert R-g 5: —; L. I., Göteborg 25: —; Z. P., Kongelf 4: —; Onämnd 2: —; Josefine J., Göteborg 3: —; Ellen, Göteborg 2: —; Gustava Billow, Hedemora 5: —; H. M-n, Sandviken 3: —; S. P. 2: —; Från vänner till de små 1: 50; L. Landskrona 1: 50; Anna och Ina, Svalöf 2: —; M. E. Ellinge —: 50; Gerda 1: —; Från flickor i Arboga elementarskola 7: 20; L. H. Karlskrona 1: —; Henriette, Nyköping 5: —; Gösta —: 50; Rudolf —: 50; fröken L-gren 1: —; K. Ö-n, Åky 1: —; A-a och H-r, Karlshamn 2: —; Emmy, Anny och Lilly 10: —; L. 5: —; Gerda och Elsa 3: —; H. A., Jönköping —: 66; L., Floda station 2: —; 18 år —: 55; Maria, Karlskrona 1: —; E. R-g 3: —; Intresserad 1: —; Elisabet 1: —; T. R. A. 2: —; G. L-m, Göteborg 1: —; M. Euren, Fagervik 1: 20; N. B. 1: 50; Ebba, Elsa och Erik 3: —; U. K. och M. P. 5: —; Nisse L., Korsnäs 10: —; Augusta Pählman, Venersvik 3: —; Sommar och frihet 3: —; Några små syskon, Storfors 1: 50; Lilla Tegnér 2: —; S-g, Borås 1: 50; Fyra små syskon 1: 80; J. och E. V. 1: 50; Vänner af vår och landluft, Sundsvall 30: —; S. E. G. 3: —; E. W. J. 2: —; N. T. 2: —; S. Gpp, Lund 2: —; Kristinehamnare 6: —; M. L., Upsala 5: —; Viven, Mörsil 5: —; I. H., Stockholm 1: —; Bilingsfors 6: —; Ch. El. Elfving, Skogsby 5: —; A. Wilson, Skara 5: —; Akke och Signe 2: —; G. T-n H-g 1: —; M. C-n 1: —; M. och E. 1: —; Olga L., Kallinge 1: —; En droppe i hafvet 1: —; T-n 2: 10; C. A. L. 5: —; Sofie W-n, Vexjö 4: —; X. 2: —; Bredestad 1: —; Peck, Karlstad 2: —; Davida 1: —; Maud och lilla John 2: —; Bror Pontus, Karlskrona 1: —; Gorng, Karskrona 3: 50; Mia S., Vinninga 1: 50; Maggie 3: —; H. A. B. 10: —. Summa 624: 04.

(Forts.)

Några praktiska vinkar för utstyrelsen.

Utstyrelsen är en så viktig faktor för det nybildade hushållet, att det borde vara hvarje moders oafvisliga plikt att inrätta den så väl och ändamålsenligt som möjligt inom ramen af de för handen varande omständigheterna.

Ingenting är obehagligare för den unga husfrun än en opraktisk utstyrelse; detta gör sig särskildt gällande på linneförrådets gebit, där nyanskaffningar äro dyrbara och under de första åren äfven ogärna ses af herrn i huset. Det är därför nödvändigt att välja särskildt denna del af utstyrelsen praktiskt, d. v. s. varaktigt, vackert och motsvarande alla förutsetta billiga anspråk.

Linneskåpet rymmer som bekant bords- och sänglinne, handdukar och kökslinne. Hvad det förstnämnda beträffar är det kanske icke onödigt att nämna, att man bör hålla åtminstone det finare bordslinnet i samma mönster, så att i händelse af en större bjudning duktyget ej behöfver se »hop-lappadt» ut. Af samma skäl borde likhetsprincipen äfven följas vid köp af kulört duktyg. Broderi och spetsar på kaffeservietter, stora, eleganta monogram äro vackra och moderna, men i blygsammare lefnadsförhållanden gör man bäst i att afstå från denna prydnad för att kanske kunna skaffa sig ett halft dussin servietter mera.

Till lakan och örngått väljer man helst linne, emedan shirting, domestik etc. fort gulnar och i hållbarhet ej kan jämföras med linne. Är linneförrådet knappt tillmätt, borde man likväl alltid förse sig med ett ombyte af shirting.

De nu så vanliga afstickade vecken utgöra en vacker prydnad på lakan och örngått, likaså languette och broderi. Virkade, lätt sonderdragna spetsar böra däremot undvikas på sänglinne afsedt för hvardagligt bruk. En vacker och vid strykning lätt handterlig garnering på örngått är en öfverhängande bred kant af dubbelt tyglag, som genom en hälsöm skiljes från själfva örngåttet och äfven kan prydas med ett broderi.

Hvita piqué- eller äfven ljusa kulörta trikätäcknen begagnas mycket utomlands och borde icke heller fattas i en utstyrelse. De äro nämligen icke blott lätta och behagliga under den varma årstiden, utan kunna äfven i nödfall användas som öfvertäcknen på sängarne och sjukbäddar. Som garnering på dylika piqué-täcknen tager sig en plissé af batist med 3 smala veck med eller utan smala trådspetsar särdeles bra ut.

Beträffande den del af utstyrelsen, som är afsedd att bäras af den unga frun själf, ligger det naturligtvis i egarinnans eget intresse att det bästa materialet väljes därtill. Men utsirningar, som vid strykningen kräva mycken tid och möda, böra undvikas, och på de till dagligt bruk bestämde plaggen är en handsydd languette med eller utan prydnadsstygn den vackraste och mest varaktiga garneringen.

Men först och främst bör linnet göras bekvämt. Ofta behöfvas endast några år för att af en smart flicka göra en korpulent fru och de många faconlinnena bli sålunda obrukbara, innan de ännu på långt när äro utslitna.

Hvad kökslinnet beträffar, tillrådes den största liberalitet; handdukar och dammdukar kan den unga frun aldrig få för mycket af. I motsats till bordslinnet är här önskvärdt att välja de enskilda sorterna så olika som möjligt. På alla plagg, som skola gå genom tjänarnes händer, måste deras ändamål vara så tydligt kännetecknadt som möjligt. Det är nämligen ej angenämt, om glashanddukar användas vid torkning af kokkärlen, eller om tjänstflickan begagnar sig af dammhandduken i köket.

En i ögonen fallande skillnad i mönster och färger är därvid ofta af bättre nytta än någon märkning.

Till kökslinnet hör äfven mangel- och strykdukar. Till tjänarnes linne räknas de lakan och handdukar, som äro afsedda för dem och naturligtvis göras helt enkla, men i så stort antal som möjligt. Hit höra äfven bordsdukar såväl som köks- och serveringsförkläden samt, om man så vill, äfven små hvita mössor. Hvita rena förkläden gifva alltid tjänstflickan en prägelse af prydlighet. En tjänarinna, som i ovärdad klädsel öppnar dörren, gör ett dåligt intryck på den besökande, under det en rent och ordentligt klädd jungfru ovilkorligen framkallar en slutsats om hela hemmets vård, som ej kan vara annat än angenäm för husets herskarinna.

R. W.



Mottagningsdagar.

Att hafva mottagningsdag, är som vi alla veta ett bruk, som här i Sverige företrädesvis tillämpas af de rika och förnåma. Endast de våga för sitt umgänge förklara, att den och den dagen i veckan eller månaden hafva de bestämt för gästers mottagande, och att de följaktligen under veckans eller månadens öfriga dagar önska vara i fred för att ostörda kunna använda tiden, till hvad dem lyster.

Men huru skulle det gå, om någon mer eller mindre obetydlig liten fru i staden eller på landet skulle för sitt umgänge tillkännagifva, att hon på vissa bestämda dagar toge emot dem af hennes vänner, som önskade besöka henne? Jag fruktar, att de flesta med ett hänlöje skulle mottaga hennes vänliga anmälan, och att hon genast skulle blifva anklagad för att vilja spela förnäm dam, för att vara tillgjord och kanske också för att vara ogästvänlig.

Hvad fordrar då umgängesbruket af en sådan där liten obetydlig fru, som icke bör få taga sig några förnåma vanor? Jo, det fordrar helt enkelt, att hennes hem alltid skall stå öppet för främmande.

Om tanterna P. få lust att göra ett elfvaka-kaffebesök hos lilla fru N., och lilla fru N. händelsevis skulle hålla på att baka, så går det icke an att skicka ut jungfrun och säga, att frun är upptagen och icke kan taga emot. Då skulle tanterna blifva mycket stötta och taga detta som en vink om, att de ej vore särdeles välkomna där i huset. Nej, då måste fru N. genast lemna köket och gå emot tanterna med leende min och en förskräcklig inre oro, öfver att degen skall jäsa öfver eller de praktiga bullarna brännas upp i ugnen.

Eller det är en söndagseftermiddag. Herr K. har under veckan varit hårdt ansträngd på sitt kontor, och frun har också varit ovanligt mycket upptagen. Nu ämna de riktigt hvilas och hafva trefligt. Herrn har slagit sig ned på soffan i nattrock och med cigarr. Frun sitter bredvid, sysselsatt med att skära upp en ny bok, som de ämna läsa tillsammans. Frun har nyss varit ute i köket och sagt till Kristin, att som det nu vore så tyst och ledigt, kunde hon gärna få gå ut och vara ute ett par timmar. Ett, tu, tre komma några affärsvänner till herrn och förklara gladt och muntert, att nu komme de för att få sig »en liten vira». Fruns första tanke är: »Ack, måtte Kristin icke hunnit gå». Kristin är lyckligtvis kvar, men står iförd sin bästa söndagsstass på väg ut att träffa »sin kusin». Om nu Kristin är en beskedlig människa, så tar hon af sin grannlåt och går lugnt till sina sysslor, men nog kan man vara säker på, att hon har gråten i halsen. Men det kan också hända, att Kristin blir ond öfver det återtagna löftet och slänger och slår till stor skada för både porslin och annat. På kvällen, sedan herrarne gått, säger herr K.: »Ja, det var ju snällt och vänligt, att de kommo, men nog hade jag helst velat vara i fred i dag». Och frun, som är litet angripen af de nya idéerna, om att man skall vara human äfven emot tjänstfolk, suckar och tänker på, att det händt ett par gånger förut, att hon måst narra Kristin. Hvad affärsvännerna beträffa, så komma de på hemvägen öfverens om, att det var tråkigt hos K:s i dag.

Ibland händer det, att pappa och mamma lofvat taga alla barnen med sig ut på en riktigt treflig promenad, och just som alla blifvit i ordning, både stora och små, och glädjen står

högt i tak, så kommer det visiter. Då måste man pelsa utaf sig igen, sitta ned och vara angenäm och låta småttingarne gå i barnkammar med tårar i ögonen och bitterhet i hjärtat.

Och hvem har icke blifvit obehagligt öfverraskad af främmande midt i en så kallad storstädning.

Men utom det, att umgängesbruket förklarar det vara oartigt att icke jämt stå på tå för främmande, så finnes det en annan lag, som säger: i ett ordentligt hus skall det alltid finnas någon mat, som passar att taga emot främmande med. Detta gäller isynnerhet på landet. I staden kan man ju snart få hvilka läckerheter som helst. Därför försöka också alltid vi små landsfruar att ha något godt till hands, som ligger och väntar på gäster. Men så småningom börjar tidens tand gnaga på godbiten, innan någon främmande hunnit komma och göra anspråk på den. En vacker dag måste familjen ställa till kalas åt sig själf, för att ingenting skall förfaras, och så måste frun återigen skaffa hem något fint, som skall vara i ordning. Detta är ju ändå en bra onödig och dum kostnad. Och nog är det ett olidligt tyranni detta, att man måste för att icke stöta sig med folk jämt vara gästfri, som det så vackert heter.

Men skulle man icke kunna ordna den där gästfriheten en smula och bringa litet reson i den, så att den icke blefve så tryckande. Det skulle bestämdt vara angenämt både för gäster och värdfolk.

Låt oss tänka oss, huru ett ungt nygift par skulle gå till väga för att inrätta sig förståndigt i den vägen. Första tiden borde de, i stället för att rastlöst flyga omkring på kalaser och visiter, tillbringa i all stillhet och njuta af sin unga lycka. Under tiden kunna de ju i lugn och ro öfverlägga om, huru pass stort umgänge de hafva råd att ha, och hvilka personer de tro sig kunna hafva verkligt nöje af att umgås med. Till dessa sändas sedan visittkort med underrättelse om, hvilka dagar det unga paret är hemma för sina vänner. Om då dessa personer känna sig hägade för det erbjudna umgänget, så torde de besvara artigheten på samma sätt. I annat fall få de opåtaladt iakttaga vältalighetens tystnad.

Nu är isen bruten, och förmiddagsvisiter och aftonbesök kunna göras och mottagas, utan att man någonsin hindrar andra eller själf blir hindrad vare sig i arbete eller hvila.

De där mottagningarna skulle blifva så trefliga. Värdfolket har för den dagen slagit sig löst och tagit på sitt solskenslyne. Gästerna äro också vid godt humör. Alla hafva haft lust att komma just den dagen, ty om de icke känt sig hägade, hade de ju kunnat vänta till nästa mottagning. Det är nämligen icke här som vid ett kalas, att man af artighet tvingas gå, så vida man icke har något mycket giltigt skäl att uteblifva. Enkelt går det också till. Värdfolket har ju ingenting bjudit på, bara lofvat att vara hemma för sina vänner. Om de förströelser, som med lätthet kunde anordnas, skulle man ju också kunna tala, men därom en annan gång. Dessa rader äsyfta endast att fästa uppmärksamheten på den frågan, huruvida det icke skulle vara praktiskt och angenämt äfven för personer i en mera anspråkslös samhällsställning att hafva så kallade mottagningsdagar.

A. a. T.



Glömmen ej Iduns skollofskoloni!

Literatur.

Ur Olof Stigs efterlemnade papper jämte Träkol. Stockholm 1890. Z. Hægströms förlagsexpedition. Pris 3 kronor.

Den lämpligaste början till en anmälan af denna diktsamling återfinnes i själfva boken som *Förord*: »Då man nu jämte »Träkol» låtit på trycket utgifva ett urval af friherre Stackelbergs smärre dikter, till stor del afsedda för en privat krets, har afsikten ej varit att rikta bokmarknaden med ett nytt literatur-alster. Boken vänder sig egentligen icke till den vitterhetsälskande stora allmänheten, utan till ett mindretal, för hvilket dessa strödda poem minna om en ädel och rik personlighet. De tryckas, emedan de på detta sätt lättast kunna räddas från förgängelse.»

En så otvetydig betoning af ifrågavarande publikations företrädesvis personliga karaktär kunde ju förstas som en vink åt kritiken att helst förhålla sig tyst — eller åtminstone föga meddelsam. Anmälnaren vågar dock denna gång fatta innebörden af det ordknappa förordet något annorlunda. Arten af friherre Stackelbergs insats i sin samtids sociala och privata lif var sådan, att tilläggsordet »personligt» gärna strax vill komma med såsom det enkom kännetecknande, när helst man återuppkallar i minnet något hans ord eller hans handlingssätt. Utan detta underförstådda epitet — taget i en synnerligt god bemärkelse — lyckas man icke ens fullt förstå den offentliga verksamheten, hvilken allmänt gifvit Stackelbergska namnet klang i svenska öron. Jag menar naturligtvis den frejdade riksdagsmannens kända sträfvan till bättring af våra systrars, hustrurs, döttrars eller mödrars rättsläge, genom hans inför riksförsamlingen förnyade yrkan om att få på laglig väg nedbrutna några af Sveriges mest föräldrade stadgar i kvinnorrätt.

Men läs t. ex. de två mästerstycken, som inleda Olof Stigs efterlemnade dikter, läs »Min mammas förklädsband» och »Mitt barn». Eller läs en stor del af de öfriga privatdikterna, i hvilka blott mera sällan röjes spår af mästerskapet. Denna läsning skall i hvarje fall gjuta ett frändskaps- eller förklaringsljus öfver riksdagsmotionerna, ja, tör hända göra den förut likgiltiga om ej till och med avvogt stämde läsaren till en af motionärens meningsfränder. Om annars manlig trygghet i föredraget på samma gång som vek och snabb känsla, om annars käck originalitet äfven under den minst högstämde, den mest intima samtalsstun äro företräden, egnade att fångla uppmärksamheten, leda eftertanken och verka omedelbart rörande på sinnelaget, så lär man icke kunna undgå att lemna åtskilliga af denne realistiske lyrikers småstycken plats bland den mera tilltalande vi ega i den grenen. Och när en dag, enligt hvad man ju bör hoppas, det polemiska kåseriet Träkol ej skall hafva kvar samma aktuella anledningar som nu att drifva spe med »de obotfärdigas förhinder» — på hvilken räkning man hittills har varit villig nog att öfverse med styckets alltför själfständiga rim och allt för myckna rason — så skola helt visss några af de smärre dikterna, som närma sig visans ton, ännu ega i behåll hela sitt glada, okonstlade behag. De komma fortfarande att påminna om, att här fanns vid den och den tiden bland oss en tillfällighetsdiktare, hvilken skulle kunnat utveckla sig till mönstergill skald, i fall icke fordrande plikter lärt honom att företrädesvis gagna sin samtid på annat sätt.

Robinson.



Teater och musik.

Kungl. operan. Webers vackra opera »Oberon» återupptogs sist. fredag och erhöi ett allt igenom förträffligt utförande. Fru *Östberg* och hr *Ödmann* hafva som *Rezia* och *Huon* synnerligen tacksamma partier. Det lifligaste bifall kom dem ock från den talrika publikens sida till del. Hr *Ödmann* tyckes nu ändligen hafva öfvervunnit den indisposition, som så länge besvärat honom. Hans röst har återfått sin bedärande klang. Fru *Edling* samt hrr *Johanson* och *Strandberg* rönte likaledes bifall för utförandet af *Fatimas*, *Scherasmins* och *Oberons* partier.

K. Dramatiska teatern gaf i tisdags afton Labiches och Delacours roliga fyraaktskomedi »Blond eller brunett», en gammal god bekantskap för den äldre teaterpubliken sedan 60- och 70-talen. »Blond eller brunett» är till sin natur nästan farsartad och hade kanske ytterligare vunnit genom att i enlighet härmed spelas i något hastigare och uppslupnare tem-

po, än hvad i tisdags var fallet, dock ej därmed sagdt, att icke den framställning Dramatiska teatern gifver för både verkingsfull och värdad, just detta senare kanske litet för mycket. »Den blonda» och »den brunetta» hade i tvänne af teaterns unga kvinnliga elever, *fröknarna Svanström och Janson* funnit ypperliga representanter, utmärkande sig genom färging och täckt spel. Särskildt egde den förstnämnda moment af rent af öfverraskande god verkan, som särskildt den stora scenen med Maurice i tredje akten, från hvilken fröken Svanström skildes med all heder.

Med nöje såg man naturligen åter *hr Hedins Carbonel, hr Norrbys Pérugin, hr Bäckströms Duplan, hr Personne* som Maurice gaf god färg och karaktäristik åt den unge millionären i valet och kvalet, och *fröknarna Ahlander och Klefberg* sekunderade ypperligt som styckets intrigsplannerskor sina mesige herrar män. »Blond eller brunett» bör vara en angenäm ny bekantskap att göra för en stor del af våra dagars teaterpublik och en icke mindre angenäm att återupplifva för den något äldre. Vi tro, att ingendera parten kommer att försumma sig.

Konsert gafs i måndags i k. operan med biträde af kejsarliga österrikiske kammarvirtuosen Franz Ondricek, hvilken visade sig vara en af samtidens alla främste violinspelare. Hans föredrag är ädelt och själfvullt, tonen fyllig och bred, och då härtill kommer, att de vidunderligaste svårigheter i tekniskt hänseende såsom dubbla flageoletpassager, ackordlöpningar o. d. öfvervinnas med den största lätthet, är det ej underligt, att publikens entusiasm, såsom i måndags, når kokpunkten. Hr O. förfogar därjämte öfver ett af de härligaste instrument, vi någonsin hört. Ledsamt, att den framstående konstnären kommit så i elfte timmen af säsongen. Publikens skulle annars med säkerhet varit talrikare än vid nu omskrifna tillfälle.

K. danske kammarsångaren Simonsen, den berömda operasångaren, har anländt hit och börjar i dagarne ett gästspel å k. operan. Hans första uppträdande lär bli som Figaro i »Barberaren i Sevilla».



Loretos madonna.

En skildring från Italien.

För Idun

af

Hilda Hintze.

(Forts.)

Vid denna tanke vändas dock Bertarelli på nytt, och hans hjärta svider, under det han med hela sin själ ber om hjälp från höjden!

Bertarelli möter den unge tysken utanför den med de vackraste kant- och basreliefer sirade marmorbaldakinen, hvars konstnärliga värde de båda herrarne efter nogare beskådande tillfullo uppskatta.

Öfver de bägge människors drag ligger ett förklaradt skimmer. De ha båda, ehuru deras religiösa åsikter nu äro så olika, höjt sina själar ur gruset och svingat sig upp i de regioner, där hvardagslivets bekymmer ej existera.

Den unge mannen är så hänförd, att bankiren ej kan förmå sig att med ett enda tviflets ord rubba den enkla, enfaldiga tro, medels hvilken han ser himlen öppnad.

Båda sökte de den högste, ehuru vägarna, de valde, skilde dem åt.

De besågo därpå kyrkans rika skattkammare med sina många dyrbara klenoder, hvilka till en stor del blifvit af jordens mäktige på dödsbädden testamenterade åt Loreto, i hopp att de därigenom skulle undgå den fruktade skärselden.

Därvid visades den underbara, äkta pärlan, som i en from fantasi antar madonnans former, och hvarom den lille tjocke presten, som var förevisare, berättade en legend. En fiskare hade utbedt sig af Loretos madonna en stor ynnest, för hvars erhållande han utlofvat sin första fångst. Och se, då fann han den stora, dyrbara pärlan.

Vidare uppmärksamgjordes herrarne på de rika gåfvor, hvilka nyligen förärats af en ung furstinna, som i sin grämselse öfver ett barnlöst äktenskap hade vändt sig till Loreto och strax blifvit bönhörd.

Flere guldsydda fanor buro vittnesbörd om segrar, vunna medels förböner i »la casa santa», och ett öfverflöd af diamantstycken och guldprydnader förvarades inom väldiga glasskåp.

»Och ändå», sade presten suckande, »hade de

ogudaktiga fransmännen år 1797 plundrat vår kyrka och bortfört allt, som man ej hade lyckats gömma undan deras roflystnad. Men tack vare madonnans nitälskan för sin helgedom, ha sedan dess så rikliga gåfvor influtit, att de godtgöra den lidna förlusten.»

»Här har», tillade presten, »blifvit stiftadt ett förbund, som af vår nuvarande påfve Leo XIII är godkändt och välsignadt, och hvilket har till syfte att utbreda vår madonnas tillbedjande öfver hela jorden. Det är en mäktig orden, hvari jag hoppas, att mina åhörare låta inskrifva sig.»

Utän tvekan begaf sig bajraren med presten in i sakristian, där kongregationens medlemmar plägade församlas.

Bertarelli, som vägrat att följa med, stannade utanför, och hans räknevana hufvud började syselsätta sig med siffror. Han gjorde ett öfverslag och fann, att det döda kapital, som representerades af de dyrbarheter, som han här skådat, skulle rikligt förslå till inrättande af så många stiftelser, att de tusental af tiggande män och kvinnor, som öfversvämma Italien, kunde bli försörjda samt anstalter uppföras, där alla de arma barnen af landets proletariat, hvilka nu sträfva såsom vilse får omkring på vägar och gator, kunde tagas i förvar och uppfostras till nyttiga samhällsmedlemmar.

Helt förnöjd kommer tysken tillbaka med två stora paket under armen. Han drar Bertarelli bort till en afsides placerad bänk och vecklar upp ur omslagen en mängd rosenkedjor, madonnabilder, medaljer och små skrifter på tyska, franska, italienska och engelska språken.

»Hvad i all världen skall ni med detta?» spørjer bankiren.

»Läs här i en af böckerna», svarar tysken, »så skall ni få se, hvilka fördelar, som ernås genom anslutning till förbundet, för hvilket jag nu blifvit så intresserad, att jag betraktar det såsom min förnämsta plikt att värilva anhängare.»

»Gör mig nu till viljes och läs här», ber den unge mannen ännu en gång med ett så bevekligt uttryck i sina trohjärtade ögon, att Bertarelli ej kan motstå hans begäran.

Han tar alltså den lilla, på tyska författade boken, som räckes honom, och på hvars titelblad Loretos »casa santa» med dess englar och dess madonna är afbildad.

Bertarelli letar ut de ställen, där han tror sig bäst finna nyckeln till hela skriftens innehåll, och läser följande:

»Huru varmt skall ej den nåderika madonnan, som tronar i den heliga hyddan, antaga sig dem, hvilka genom ett särskildt förbund tillhöra henne, och huru flitigt skall hon ej öfver dem utgjuta de rikaste skatter af sin gudomliga barmhertighet.»

Full af lat utlofvats åt en medlem den dag, han intages i förbundet, såvida han dessförinnan biktat sig och undfått nattvarden.

Vidare erhålles af lat för femtio dagar, så ofta man kysser madonnans medalj under utropet:

»O, du Guds moder från Loreto, bed för oss!»
För sju år tillkommer alla medlemmar af lat: hvarje gång de följa ett lik till grafven, hvar gång de bedja för en död, hvar gång de bevista messan på en hvardag, hvar gång de ransaka sitt samvete, förrän de insomna,

hvar gång de besöka sjuka i hospitalen eller i hemmen,

hvar gång de besöka fångar, hvar gång det lyckas dem att bilägga tvister, hvar gång de i kyrkan be sju Pater noster och sju Ave Marias.

All denna af lat kan också genom nämnda gärningar förvärfvas för de döda i skärselden.

Aflat vinnes dessutom af förbundets medlemmar, om besök sker i Loretos helgedom eller i en densamma tillhörig kyrka, medan det allra heligaste (det vill säga »hostian») är utställt för tillbedjare i fyrtio timmar.

Vidare läser bankiren intyg af personer, hvilka varit farligt sjuka och tillfrisknat, så snart de blifvit inskrifna som medlemmar i förbundet och däröfver utlöst attest samt kysst den medföljande medaljen.

En man i Sydamerika berättar i en skrifvelse, daterad den 23 augusti 1886, huru en af hans vänner, som alltid hade hyst en stor vördnad och kärlek till Loretos heliga madonna, i sin dödsstund blifvit benådad med hennes uppenbarelse, och att han varit hädan med vissheten om att finna paradiset portar för sig öppnade.

En annan betecknar det som sin plikt att, såvidt det står i hans makt, utbreda tron på Loretos madonna, så att de, som lida och äro i behof af hjälp, måtte anlita henne. Han själf har nämligen flere gånger varit i tillfälle att bevitna, huru man genom att ingå i hennes förbund och genom att

kyssa medaljen, räddats undan svåra olyckor, och huru det i sjukdomsfall visat sig särskildt välgörande att dricka ett spetsglas vatten, uppbländadt med något dam från »la casa santas» murar.

Brochyren förmåler vidare, att personer, som varit nära döden tillfrisknat, sedan en högtidlig förbön hållits vid Loretos högaltare.

En qvinna, som genom giktsmärter var beröfvad sina lemmars bruk, hade med troende hjärta låtit hänga om sig den mantel, som madonnan burit, och plötsligt försvunno alla plågor, krafterna kommo åter, och den sjuka kunde utan hjälp stiga upp och gå.

»Allt detta är rena sanningen», därmed slutar boken dessa och flere andra liknande intyg.

Därpå följa många sidor med böner, lämpliga att bedja till madonnan vid olika tillfällen.

Till slut meddelas, att de personer, som önska skriva in sig i förbundet, höra uppge dop- och familjenamn samt hemort och efter råd och lägenhet lemna en gåfva, som är ämnad att bidra till kyrkans restaurering, på det att den må kunna visa sig i en värdig skrud vid sekularfesten, som skall firas den 10 december år 1894, jämt sexhundra år efter »la casa santas» förflyttning genom englarne.

Detta och åtskilligt annat, som boken innehöll, var undertecknad af

Tomaso,

Biskop af Loreto och Recanato
den 27 maj 1887.

»Hvad säger ni härom?» frågade bajraren Bertarelli, sedan denne hade slutat läsningen.

»Att jag ber att få behålla den lilla boken till närmare begrundande», blef svaret.

I bankirens sinnesstämning föreföll honom det mesta han hade läst såsom nonsens. Honom tycktes skriften beräknad på att underblåsa människornas benägenhet för vidskepelse.

Försänkt i djupa tankar, närmar han sig utgångsdörren, då tysken plötsligt rycker honom i armen och uppmäran honom stanna.

Han ser framför sig en brudskara, hvars ögon äro riktade på en af bikstolarna, där bruden i sin hvita slöja ligger på knä och hviskar sina synder i örat på den lyssnande presten, medan bredvid henne brudgummen väntar, att hans tur också skall komma.

Många eller svåra måtte de båda älskandes synder ej ha varit, ty inom kort äro de åter i spetsen för bröllopsgästerna.

Den unge bajraren vill gärna bevista en vigsel i Loreto, hvarför herrarne följa med till ett af sidokapellet, där en rikt smyckad prelat jämte en liten korgosse emottaga paret, som böjer knä vid altaret, medan gästerna taga plats till höger om detsamma. Men hvarför börjar då ej ceremonien?

Ah, man vill slå två flugor i en smäll, ty där närmar sig ju ännu en brudskara. På dem var det alltså presten väntade. Sedan äfven de nykomna hunnit placera sig, inledes messan.

Därefter gifves nattvarden, och de öfliga vigsel-löfena afläggas.

Brudparen, som därunder rikligen blifvit bestänkta med yigvatten, ha under största delen af den långa ceremonien hållit hvar sitt stora brinnande vaxljus i handen.

Äntligen är nu allt slut, och de nygifva vandra hand i hand in i »la casa santa», som därvid är afstängd för andra besökande.

Med tindrande ögon utträda de unga åter ur helgedomen, fast öfvertygade om, att deras äkten-skapliga lycka skall bli evigt bestående.

De båda vännerna kunna ej lemna Loreto, utan att ha besökt dess prisade utsiktspunkt. De vandra alltså upp för den långa gatan med dess hvit-rappade små hus och anlända till »Monte Reale».

»Det kungliga berget» gör skäl för sitt namn, ty den mest storslagna och imponerande vy erbjuder sig ifrån den höga kullen, hvars spets är bekransad med sekelgamla cypresser.

(Forts.)



Innehållsförteckning:

Leonilda Sjöström; af J. N.-g. (Med porträtt.) — Pingst; två sonetter af E. Geibel; tolkade af *Fågeln Blå*. — Kvinnans intressen vid 1891 års riksdag. — Ett gifvet resultat; skiss för Idun af *Dolly Room*. (Forts. o. slut.) — I förra dagar; strödda blad ur minnets album, samlade af *Mathilda Langlet*. 8: »Sköna Helene». — Förbiskymtande skuggor ur förra seklets kvinnovärld; för Idun af *Birger Schöldström*. I: Sveriges första boktryckeriarina. (Med silhouetterporträtt.) — Om hem och skola; af *Laura Fittinghoff*. — Redovisning för insamlingen till Iduns skollofskoloni. (Forts.) — Några praktiska vinkar för utstyrseln; af R. W. — Mottagningsdagar; af A. a. T. — Literatur; af *Robinson*. — Teater och musik. — Loretos madonna; en skildring från Italien, för Idun af *Hilda Hintze*. (Forts.)

De smycken, som fortfarande för den s. k. lilla toaletten äro förhärskande, äro alltfjämt de små emaljerade blommor och fjärlar, som under vintern 1890 väckte så stort uppseende i Paris. De modernaste äro Viol-, Blåklint- o. Penséebroscherna samt de små vit- och blåmaljerade fjärlarne. Prisen ställa sig olika fr. 6 till 15 kr. Sändas efter rekvisition till landsorten i rek. bref. från

Juvelerar HALLBERG, Regeringsgatan 9